

UDKAST TIL STRATEGIEN FOR EUROPÆISK E-JUSTICE 2014-2018

(2013/C 376/06)

I. INDLEDNING

1. Vedtagelsen af den flerårige europæiske e-justicehandlingsplan 2009-2013 var et yderligere skridt i udviklingen af e-justice. Dematerialiseringen af de retslige procedurer og anvendelsen af elektroniske midler i kommunikationen mellem alle, der deltager i de juridiske aktiviteter, er blevet et vigtigt element i et effektivt fungerende retsvæsen i medlemsstaterne. Medlemsstaterne og EU-institutionerne deler en vilje til at fortsætte opbygningen af det europæiske e-justice-system.
  2. Formålet med europæisk e-justice er at anvende og udvikle informations- og kommunikationsteknologier til gavn for medlemsstaternes retssystemer, navnlig i grænseoverskridende situationer, så borgere, erhvervsliv og praktiserende jurister kan få større adgang til retslig prøvelse og retslige oplysninger, samt at fremme samarbejdet mellem medlemsstaternes retslige myndigheder. Det skal styrke selve retssystemets effektivitet og samtidig respektere retssystemernes uafhængighed og forskelligartethed i medlemsstaterne samt de grundlæggende rettigheder.
  3. Europæisk e-justice skal især fortsat udvikles som en direkte tjeneste til de europæiske borgere, som vil få gavn af dets merværdi, herunder via e-justiceportalen. Det bør sikres, at brugerne af det europæiske e-justicesystem, herunder borgerne, hurtigt og konkret kan drage fordel af europæisk e-justices redskaber.
  4. De resultater, der allerede er opnået, og de begrænsninger, man er stødt på, samt de mål, der er planlagt på længere sigt, kræver et omfattende europæisk e-justicesystem for at fremme engagement og deltagelse på strategisk niveau. Den nye strategi for europæisk e-justice 2014-2018 har til formål et bygge på det arbejde, der allerede er udført.
- område, især ved oprettelsen af en europæisk portal for at lette adgangen til domstolene i grænseoverskridende situationer.
6. Foranlediget af Rådet fremlagde Kommissionen sin meddelelse »På vej mod en EU-strategi for e-justice« i juni 2008 ⁽¹⁾ med henblik på at fremme udviklingen af e-justiceredskeer på EU-plan i tæt samarbejde med medlemsstaterne. Målet var at skabe synergivirkninger mellem bestræbelserne på EU-plan og nationalt plan på e-justiceområdet og give stor-driftsfordele på EU-plan.
  7. Det Europæiske Råd hilste på mødet den 19-20. juni 2008 et initiativ velkommen, der tager sigte på »gradvis etablering af en ensartet e-justiceportal for EU inden udgangen af 2009«. Sigtet med denne portal skal være at stille ét enkelt, flersproget og brugervenligt adgangspunkt (»kvik-skranke«) til rådighed for hele det europæiske e-justicesystem, dvs. for de europæiske og nationale informationswebsteder og/eller tjenester.
  8. Den første flerårige europæiske e-justicehandlingsplan (2009-2013), som blev udarbejdet i samarbejde med Kommissionen og Europa-Parlamentet, blev vedtaget af RIA-Rådet i november 2008.
  9. I forbindelse med vedtagelsen af den første handlingsplan godkendte Rådet oprettelsen af en ny arbejdsstruktur. Rådets Gruppe vedrørende E-lovgivning har siden da udført et betydeligt arbejde for at levere på det mandat, Rådet havde tildelt den. Målsætningerne i den første handlingsplan er generelt blevet nået, og det tilknyttede arbejde fortsætter.
  10. Europa-Parlamentet har udvist interesse for det arbejde, der er blevet udført i forbindelse med e-justice. Den 18. december 2008 vedtog det en beslutning om e-justice ⁽²⁾, hvori det bl.a. fastslog, at der bør udarbejdes passende mekanismer med henblik på at sikre, at al fremtidig lovgivning udformes således, at den kan anvendes i forbindelse med online-applikationer. Det vedtog også en beslutning om e-justice på sin plenarforsamling den 22. oktober 2013 ⁽³⁾, hvori det opfordrede til brug af elektroniske applikationer, elektroniske dokumenter og videokonferencer og øget sammenkobling af retslige og administrative registre for yderligere at reducere omkostningerne i forbindelse med retssager og lignende procedurer.

II. BAGGRUND FOR UDVIKLINGEN AF E-JUSTICE PÅ EUROPÆISK NIVEAU**1. Baggrund**

5. RIA-Rådet besluttede i juni 2007 at indlede drøftelser med det formål på europæisk plan at udvikle anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologi på det retlige

⁽¹⁾ KOM(2008) 329 endelig.⁽²⁾ (2008/2125(INI)).⁽³⁾ (2013/2852 (RSP)).

2. Hovedresultater

11. E-justiceportalen, som huses og drives af Kommissionen i overensstemmelse med Rådets retningslinjer, blev iværksat den 16. juli 2010. Medlemsstaternes og Kommissionens udvikling af dette websted har siden da løbende gjort fremskridt i form af nye funktioner (f.eks. dynamiske elektroniske formularer) og regelmæssige tilføjelser af nyt indhold. Den europæiske e-justiceportal skal tjene som en »kvikskranke« for EU's borgere og jurister, hvor de kan indhente oplysninger på deres eget sprog om EU-procedurer og nationale procedurer og retssystemets funktionsmåde.
12. Forskellige medlemsstater har allerede udviklet og deltaget i en række pilotprojekter i forbindelse med e-justice, f.eks. med henblik på en sammenkobling af medlemsstaternes insolvensregistre og gennemførelse af en betydelig teknisk udvikling. En infrastruktur for europæisk e-justice er under gradvis udvikling. Et vigtigt element udgøres af den tekniske og organisatoriske infrastruktur for sikker udveksling af retslige data mellem retsvæsen, statslige organisationer, jurister, borgere og erhvervsliv inden for rammerne af e-CODEX-projektet.
13. Et stort antal medlemsstater har indført videokonferencesystemer til at fremskynde retsprocedurerne ved at gøre det lettere at afhøre vidner eller parterne. Arbejdet med at indarbejde Det Europæiske Strafferetlige Netværks websteder i på det civil- og handelsretlige område og det retlige atlas' websteder er i gang. Rådet har også vedtaget en afgørelse om indgåelse af et strafferetligt samarbejde med Det Europæiske Strafferetlige Netværk.
14. Resultaterne af det nylige spørgeskema om e-justice⁽¹⁾ viser, at der siden vedtagelsen af den første flerårige europæiske e-justicehandlingsplan er sket en betydelig udvikling på området i medlemsstaterne. Strategien om europæisk e-justice 2014-2018 vil bygge på denne succes.
15. Inden for e-lovgivning er der blevet udviklet vigtige byggesten for at gøre retslige kilder tilgængelige og semantisk interoperable. I 2009 vedtog Rådet konklusioner om den europæiske retspraksisidentifikator (ECLI) for at gøre det lettere at finde og fremme entydige citater fra retsafgørelser truffet af europæiske eller nationale domstole. Flere medlemsstater har allerede gennemført ECLI. Kommissionen og flere medlemsstater er i færd med at forberede indførelsen af den europæiske ECLI-søgebrugerflade på e-

justiceportalen i første kvartal af 2014. EU-Domstolen og Menneskerettighedsdomstolen er også i færd med at forberede indførelsen af ECLI.

16. I 2011 vedtog Rådet konklusioner om den europæiske retspraksisidentifikator (ECLI), som indfører en frivillig standard til identifikation, mærkning og elektronisk angivelse af citater fra europæiske og nationale retsfor skrifter. Standarden er blevet tilpasset med henblik på anvendelse i EUR-lex og er ved at blive indført af flere medlemsstater.

3. Sammenhæng med e-forvaltningsrammen

17. Europæisk e-justice bør tilstræbe yderligere overensstemmelse med de generelle rammer for e-forvaltning, som der er redegjort specifikt for i Kommissionens meddelelse (KOM (2010) 744 endelig) om indførelse af den europæiske interoperabilitetsstrategi og den europæiske interoperabilitetsramme. Det fremgår klart af disse dokumenter, at udvidet interoperabilitet på retsligt, organisatorisk, semantisk og teknisk niveau, som fører til skabelsen af et bæredygtigt økosystem, er afgørende for at maksimere informations- og kommunikationsteknologiernes sociale og økonomiske potentiale. Det europæiske e-justicesystem skal udvikles i overensstemmelse med principperne om retsvæsenets uafhængighed og magtadskillelse.

III. GENERELLE PRINCIPPER

18. Arbejdet i forbindelse med europæisk e-justice er baseret på følgende principper:

a) Frivillighed

19. Frivillig deltagelse i europæiske e-justiceprojekter afgøres af den enkelte medlemsstat, bortset fra de tilfælde, hvor der er vedtaget en EU-retsfor skrift, der indeholder et krav om gennemførelse af et specifikt projekt i forbindelse med det europæiske e-justicesystem.

b) Decentralisering

20. Det europæiske e-justicebegreb er baseret på princippet om et decentraliseret system på europæisk plan, der sammenkobler de forskellige uafhængige og interoperable nationale systemer i medlemsstaterne. Ifølge dette overordnede princip om decentralisering påhviler det den enkelte medlemsstat at sikre den tekniske gennemførelse og forvaltning af de nationale e-justicesystemer, der er nødvendige for at fremme sammenkoblingen af medlemsstaternes systemer.

⁽¹⁾ Jf. 15690/1/12 REV 1 EJUSTICE 73 JURINFO 46 JUSTCIV 331 COPEN 244 CONSOM 139 DRS 126 DROIPEN 159.

21. Der er imidlertid behov for en vis grad af centralisering på EU-plan. Centralisering kan også forudses i visse specifikke situationer, f.eks. hvis dette er en mere omkostningseffektiv løsning, eller hvis der er vedtaget en retsforskrift.

c) *Interoperabilitet*

22. Interoperabilitet, som muliggør sammenkobling af medlemsstaternes systemer og anvendelse af centraliserede løsninger, når dette er nødvendigt, er et afgørende element i decentrale systemer. Der bør sørges for kompatibilitet mellem de forskellige tekniske, organisatoriske, retslige og semantiske aspekter, der er udvalgt til retslige anvendelser, og samtidig sikres størst mulig fleksibilitet for medlemsstaterne.

d) *Europæisk dimension*

23. Strategien for europæisk e-justice skal omfatte projekter med en europæisk dimension inden for civilret, strafferet og forvaltningsret.

24. Projekter udviklet under europæisk e-justice, navnlig alle projekter, der skal indgå i portalen, skal potentielt kunne inddrage alle EU's medlemsstater, og alle medlemsstater bør tilskyndes til at deltage i alle projekter for at sikre deres langsigtede bæredygtighed og omkostningseffektivitet. Alle projekter skal potentielt kunne give borgerne, erhvervslivet og/eller retsvæsenet en direkte og praktisk fordel.

25. Udviklingen af det europæiske e-justicesystem skal også tage højde for nationale projekter med en europæisk merværdi.

IV. MÅLENE MED EUROPÆISK E-JUSTICE

a) *Adgang til oplysninger på det retlige område*

26. Målet er at forbedre adgangen til oplysninger på det retlige område i Den Europæiske Union. E-justiceportalen er et vigtigt led i opfyldelsen af dette mål.

b) *Adgang til retlig prøvelse og udenretslige procedurer i grænseoverskridende situationer*

27. Europæisk e-justice bør have som mål at forbedre adgangen til retlig prøvelse og fremme brugen af udenretslige procedurer ved hjælp af elektronisk kommunikation i grænseoverskridende situationer.

28. Det er derfor nødvendigt at fortsætte det arbejde, der allerede er indledt på nationalt plan i en række medlemsstater, og skabe betingelserne for interaktive, grænseoverskridende retslige tjenester på europæisk plan.

29. Dematerialiseringen af retslige og udenretslige procedurer bør videreføres i overensstemmelse med princippet om medlemsstaternes frivillige tiltag.

c) *Kommunikation mellem retslige myndigheder*

30. Forenkling af og tilskyndelse til elektronisk kommunikation mellem medlemsstaternes retslige myndigheder er af særlig stor betydning (f.eks. ved videokonferencer eller sikker elektronisk dataudveksling).

31. Medlemsstaternes retslige myndigheder bør gives sikker adgang til de forskellige funktioner, der er forbeholdt dem. De bør have differentierede adgangsrettigheder, og der bør anvendes en ensartet eller interoperabel autentifikationsmetode.

V. GENNEMFØRELSE AF STRATEGIEN

1. Europæisk e-justiceportal

32. Den europæiske e-justiceportal skal fortsat udvikles som en kvikskranke. Det udelukker ikke andre kommunikationsmidler (f.eks. via netværk-til-netværk-transmission).

33. På e-justiceportalen skal borgerne, erhvervslivet og praktiserende jurister kunne finde oplysninger om lovgivningen i EU og dets medlemsstater. Portalen bør også være et middel til at give adgang til andre relevante oplysninger på det retlige område på nationalt, europæisk og internationalt plan.

2. Interoperabilitet

34. Der bør sikres organisatorisk, retslig, teknisk og semantisk interoperabilitet. I dette øjemed bør der udvikles tekniske løsninger til europæisk e-justice med henblik på sikker udveksling af oplysninger mellem retsvæsen, nationale forvaltninger, jurister, borgere og erhvervsliv. Der bør tages højde for tilgængelige åbne tekniske standarder og allerede udviklede løsninger (f.eks. projekter som e-Codex), inden nye udvikles. Medlemsstaterne bør også spille en aktiv rolle i udviklingen af disse løsninger og beslutningerne herom.

3. Lovgivningsmæssige aspekter

35. I lovgivningsprocessen bør der tages hensyn til behovet for at sikre en konsekvent brug af moderne informations- og kommunikationsteknologi i forbindelse med gennemførelsen af ny EU-lovgivning på det retlige område, herunder ændringer og omarbejdning af eksisterende lovgivning. Oplysninger, der skal overføres, skal kun beskrives efter deres indhold og ikke efter en eventuel visuel fremstilling. Midlerne til overførsel af data eller dokumenter skal beskrives på en funktionel, teknologineutral måde.

4. Det europæiske retssemantiske websted

36. Udvekslingen af retslige oplysninger på tværs af grænserne og navnlig af oplysninger vedrørende EU-lovgivning eller national lovgivning, retspraksis og juridiske begreber hæmmes af manglen på effektive midler til at dele denne type af data.
37. Forskellige projekter kan tage fat på dette spørgsmål og øge udvekslingen af retslige data og deres semantiske interoperabilitet i og uden for Europa. Arbejdet med at udvikle det europæiske retssemantiske websted, hvis formål er at forbedre adgangen til og bearbejdigheden af retslige oplysninger ved at gøre identifikationen af retslige data og deres semantik interoperable, bør fortsætte på frivilligt grundlag.

5. Sammenkobling af registre

38. Sammenkoblingen af nationale registre, som indeholder oplysninger af relevans for retsområdet, bør fremmes. De fornødne tekniske og retslige forudsætninger bør sikres for at muliggøre sådanne sammenkoblinger.
39. Foranstaltninger på dette område bør være fokuseret på sammenkoblingen af registre, som er af interesse for borgerne, erhvervslivet, de praktiserende jurister og retsvæsenet.

6. Netværk

40. E-justicesystemet kan skabe forudsætningerne for at øge de forskellige eksisterende retlige netværks funktionsdygtighed i EU, f.eks. det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område og det europæiske retlige netværk på det strafferetlige område. Med dette for øje bør mulighederne i det europæiske e-justicesystem og e-justiceportalen undersøges nærmere i samråd med de relevante myndigheder.

7. Samarbejde med praktiserende jurister og andre brugere af europæisk e-justice

41. Gennemførelsen af den europæiske strategi for e-justice nødvendiggør inddragelse af retsvæsenet og andre relevante praktiserende jurister i medlemsstaterne. Disse praktiserende jurister bør derfor deltage i drøftelser og projekter vedrørende e-justice, så det sikres, at de løsninger, som udvikles, tilgodeser de faktiske behov hos hver målgruppe.
42. Det er derfor afgørende, at repræsentanterne for retsvæsenet i medlemsstaterne har mulighed for at bidrage til arbejdet med europæisk e-justice, navnlig vedrørende de løsninger, der skal findes med hensyn til europæisk e-justice, således at der kan tages hensyn til deres synspunkter og brugernes behov.
43. Desuden er det at foretrække, at andre praktiserende jurister, f.eks. advokater, notarer, stævningmænd og andre, inddrages i fremtidige drøftelser om europæisk e-justice, så det sikres, at de løsninger, der udvikles, tilgodeser deres reelle behov.
44. Det er i denne forbindelse, at en samarbejds mekanisme med sådanne praktiserende jurister bør indføres for at sikre, at der tages hensyn til spørgsmål af gensidig interesse i forbindelse med strategien for europæisk e-justice.
45. Det bør også lægges vægt på at indsamle synspunkter og tilbagemeldinger fra repræsentanterne for den brede offentlighed, herunder portalbrugere, samt erhvervslivets aktører.

8. Oversættelse

46. Ønsket om at give borgerne i Europa let adgang til det europæiske e-justicesystem indebærer, at der må overvejes solide og omkostningseffektive langsigtede foranstaltninger for oversættelse. E-justiceportalen bør tilbyde pålidelige oversættelser af sit indhold på alle Den Europæiske Unions officielle sprog.

9. Regler og rettigheder inden for e-justice

47. Den fremtidige udvikling i forbindelse med europæisk e-justice vil medføre nye udfordringer for beskyttelsen af personoplysninger. Det kan forudses, at omfanget af dataindsamlingen og datadelingen vil øge med gennemførelsen af den fremtidige strategi for europæisk e-justice. Beskyttelsen af personoplysninger spiller derfor en vigtig rolle i denne sammenhæng. Det fremtidige arbejde med e-justice skal tage hensyn til reglerne for beskyttelse af enkeltpersoner med hensyn til behandlingen af personoplysninger og reglerne om personoplysningers fri bevægelighed.

48. Der bør i fornødent omfang udformes regler om ejerskab til oplysningerne for at fastlægge ansvaret med hensyn til indholdet af de data, der offentliggøres i e-justiceportalen. I princippet er den enkelte indholdsleverandør udelukkende ansvarlig for sit arbejde og skal overholde de intellektuelle ejendomsrettigheder og alle øvrige gældende lovkrav.
49. Der bør udarbejdes tilsvarende regler for brugen af elektroniske funktioner, der muliggør udveksling af oplysninger, herunder udveksling af personoplysninger, mellem medlemsstaternes retslige myndigheder og for elektronisk forelæggelse af dokumenter til brug for retssager.
50. Navnlig i den henseende opfordres Kommissionen til at blive ved med at undersøge, om der er behov for at vedtage et forslag til retsakt på e-justiceområdet. Denne retsakt bør fastlægge den overordnede retlige ramme og midlerne til gennemførelse af en konkret strategi for e-justice på europæisk niveau.

10. Promovering

51. Ved gennemførelsen af strategien for europæisk e-justice bør der lægges vægt på at promovere de tilgængelige funktioner blandt brugerne af de europæiske e-justicesystemer.

11. Finansiering

52. Udviklingen af europæisk e-justice kræver betydelige finansielle midler. Det er derfor vigtigt at tilvejebringe passende finansiering på EU-plan, navnlig for:
- at tilskynde til oprettelse af e-justicesystemer på nationalt plan og dermed lette indførelsen af europæisk e-justice, som vil blive gennemført i lyset af denne strategi, herunder foranstaltninger som dem, der omhandles i punkt 30, og sammenkoblingen af nationale registre, og det er også vigtigt at sikre, at resultaterne fra projekter som f.eks. e-CODEX og e-SENS er bæredygtige
  - at gøre det muligt at gennemføre projekter på europæisk plan, herunder drift, vedligeholdelse og videreudvikling af den europæiske e-justiceportal
  - at sikre, at e-justiceportalen fortsat kan tilbydes på alle Unionens officielle sprog.

53. EU-finansiering af arbejdet på e-justiceområdet (både på nationalt plan og på EU-plan), herunder de konkrete projekter, der skal defineres og gennemføres under den fremtidige handlingsplan, skal garanteres af den flerårige finansielle ramme 2014-2020 og navnlig finansieringsrammen for e-justiceprogrammet 2014-2020.
54. E-justiceprojekter som defineret i denne strategi og den dertil knyttede handlingsplan kan også finansieres over andre eksisterende EU-programmer, forudsat at de opfylder de kriterier, der er fastsat i disse programmer ⁽¹⁾.

12. Eksterne Forbindelser

55. Unionen og dens medlemsstater bør, hvis det er muligt, udvikle et samarbejde med tredjelande om e-justice.
56. Denne samarbejds mulighed skal gennemføres, idet de institutionelle regler på EU-plan overholdes.

13. Den flerårige e-justicehandlingsplan 2014-2018

57. En flerårig handlingsplan bør vedtages i første halvår af 2014 til gennemførelse af denne strategi og skal fungere som en praktisk vejledning for opfølgningen heraf. Handlingsplanen bør indeholde en liste over de planlagte projekter i den pågældende periode med en klar angivelse af interesserede deltagere, foranstaltninger til praktisk gennemførelse heraf samt en vejledende tidsplan, som muliggør en konkret opfølgning af handlingsplanen i Gruppen vedrørende E-lovgivning (e-justice) og eventuelt af relevante interessenter. Der vil i den nye handlingsplan blive taget hensyn til og eventuelt fulgt op på resultaterne fra den tidligere flerårige handlingsplan vedrørende e-justice og den dertil knyttede køreplan.
58. Gruppen vil udarbejde handlingsplanen i samråd med Kommissionen og vil i mindst fald én gang pr. halvår overvåge dens gennemførelse, som bør tilpasses, hvis den i gangværende udvikling nødvendiggør dette.
59. Om nødvendigt kan uformelle grupper i medlemsstaterne, som deltager i specifikke projekter, mødes for at gøre fremskridt på disse arbejdsområder. Resultaterne fra disse møder bør forelægges Gruppen vedrørende E-lovgivning (e-justice).

⁽¹⁾ Kommissionen anmodes om at forelægge en oversigt over alle de potentielle finansieringsmekanismer, der er til rådighed for projekter på EU-plan og nationalt, og som kan anvendes til at finansiere e-justice.